

Allakkiaq

1. Aallaqqaasiut:

Kviksølv pillugu Minamatami isumaqatigiissut (matuma kingorna isumaqatigiissut) oktober 2013-imi isumaqatigiissutigineqarpoq, FN-illu avatangiisit pillugit pilersaarutaanut (UNEP) tunngaviit malillugit isumaqatiginninniareerlutik atsioqataasuni Den Europæiske Union (EU) nunallu ilaasortat 26-t, Danmark ilanngullugu, ilaapput.¹. Isumaqatigiissutip siunertaa tassaavoq inuit peqqissusaannik illersuineq kviksølvimillu kviksølvillu aqutaannit inuit pilersitaannik avatangiisinut aniatitsinissap pinaveersaartinnissaa.

Allakkap ullua: 03-09-2019
Suliap nr.: 2017 - 10994
Akt-id: 11411670

Postboks 1614
3900 Nuuk
Oqarasuaat (+299) 34 50 00
Allakkasuaat (+299) 34 54 10
E-mail: pan@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Isumaqatigiissummi kviksølvimik piiaanermut nunanullu tamalaanut niuernermet, kviksølvilooqqusinnginnermet, tunisassianik assigiinngitsunik arlalinnik kviksølvimik akulinnik eqqussuinnermet annissuinnermullu, kviksølv atorlugu tunisassiornermet periutsinut assigiinngitsunut ingerlatsinnermet inerteqquteqarnermulluunniit kiisalu tunisassiani suliffeqarfissuarnilu periutsini kviksølvimik atuinerit nutaat atulerneqannginnissaannut tunngasut pingaarnertut aalajangersaavigineqarput. Taakku saniisigut suliffeqarfissuit angisuut suliaqarneranni kuultisiorfinnilu kviksølvimik aniatitsinerit annikillinissaannut, matumanilu teknikit pitsaanersaat atorneqarnissaat, isumaqatigiissummi aalajangersagaqarpoq. Kiisalu eqqagassat kviksølvitallit suliarineqarnerat toqqorsimasuutigigallarneqartarnerallu avatangiisinut ajoqutaasussaajunnaarnissaat piumasarineqarpoq.

Taamaattumik isumaqatigiissummi kviksølvip atorneqarnerata aallartinneranit naanissaata tungaanut aalajangersagaqarpoq; piiaarneqarneranit, aniatinneqarneranut eqqagassanngortinneqarneranullu, taakkunanilu inuit avatangiisillu illersorneqarnissaat siunertaralugu.

2. Isumaqatigiissut taassumalu imarisai

Isumaqatigiissut artikelinik 35-inik ilanngussanillu tallimanik imaqarpoq. Qitiusut tassaapput

- artikel 3, kviksølvimik piiaanermut niuernerullu tunngasut
- artikel 4, tunisassianut kviksølvimik akulinnut tunngasut
- Artikel 7, kuultisiorfinni minnerusuni kviksølvimik atuinnermet tunngasut

¹ Japanimi Kumamoto oktober 2013-imi ataatsimmeersuarnermi isumaqatigiissut isumaqatigiissutigineqarpoq piginaatinneqartunillu atsiorneqarsinnaanngortinneqarluni. EU nunallu ilaasortat 21-t isumaqatigiissut 10. oktober 2013-imi atsiorpaat, kiisalu Kroatien, Cypren, Letland Polenilu 24. september 2014-imi isumaqatigiissut atsiorpaat, kingornalu Malta 8. oktober 2014-imi atsiorluni. Estland Portugalilu isumaqatigiissummut atsiorsimannikkaluarlutik mailninarlugu oqaatigaat.

- Artikel 8 aamma 9, avatangiisinut silaannarmullu aniatitsinermut tunngasut
- Artikel 10, kviksølvimik toqqortaateqarallartarnermut tunngasut
- Artikel 11, kviksølvimik eqqagassanut tunngasut
- Artikel 13 aamma 14, aningaasalersuinermit annertusaanermullu tunngasut
- Artikel 15 piumasaqaatinik naammassinneriaaseq
- Artikel 16, peqqissutsimut tunngasut
- Artikel 22, Isumaqaatigiissutip sunniutaanik nalilersuinermit tunngasut

Artikelit tulleriiaarneri

Artikel 1 aamma 2 anguniakkat nassuiaatillu aalajangersarpari

Artikel 3: Kviksølvimik pīaaaneq niuernerlu

Artikel 3-mi kviksølvimik niuerutigineqarneranut pilersuinissamut pīaaanermut piumasaqaateqarpoq inerteqquteqarlunilu. Taamaattumik isumaqaatigiissummut peqataasut tamarmik, isumaqaatigiissutip atuutilernerata kingorna, peqataasut oqartussaaffigisaanni kviksølvimik pīaaaffioreersuunngitsumi kviksølv pīagassatut pingaarnertut akuerisinnaanngilaat. Pīaaaffioreersunut atatillugu ukiut tullinnguuttut 15-it ingerlaneranni taamaatikkiartuaassavaat. Isumaqaatigiissummut peqataasut kviksølvit toqqortaatik kviksølvimullu attaveqaasersuutitik 50 tonsinit amerlanerusut kiisalu kviksølvimik pilersuinissamut ukiumut 10 tonsit sinnerlugit pilersitsisartut isumaqaatigiissuteqartup oqartussaaffianiittut ilisimatitsissutigissavaat.

Tassungalu kviksølvimik avammut tunisinissamut inerteqqut ilanngunneqarpoq, tassanilu atuutinngitsut immikkut ittut soorlu nunamit eqqussisumik allakkatigut akuersissummik piumasaqarnissaq. Assinganillu isumaqaatigiissummut peqataannngitsumit kviksølvimik avataanit pisinissamut aalajangersimasunik piumasaqaateqarpoq.

Artikel 4: Tunisassiat kviksølvimik akullit

Artikel 4-imi tunisassianik kviksølvimik akulinnik pilersitsinermut, avammut tunisinermut avataanillu pisinermut tunngasut aalajangersarneqarput, ilanngussami A, imm. I-imi tunisassianut aalajangersimasunut taakkununnga taamaatitsinissamut ulloq naapertorlugit. Kviksølvimik akulinnik pilersitsinerit pillugit illuatugeriit aalajagissavaat isummerfigissallugit, ilanngussaq A, del II-mi allattorneqartut pillugit. Maani isumaqaatigiissuteqartut kigutitut ilaartuutissat kviksølvimik akullit atorneqannginnerulernissaat pillugu isummernissaat pillugu allassimasut ilagaat.

Artikel 5 og 6: Kviksølv atorlugu tunisassioriaatsit immikkullu akuerineqarnissamut periarfissat

Isumaqaatigiissut kviksølv elektrodetut katalysatoritulluunniit atorneqarneranut killiliivoq, ilanngussami B-mi tunisassianut aalajangersimasunut taakkununnga taamaatitsinissamut ulloq naapertorlugit. Artikel 4 aamma 5-imi tunisassianut periutsinullu killiliussat isumaqaatigiissuteqartunut piffissami aalajangersimasumi atuutinngikkallarnissaannut periarfissinneqassapput.

Artikel 7: Kuultisiorfinni minnerusuni kviksølvimik atuineq

Isumaqatigiissuteqartut oqartussaaffimminni kuultisiorfeeraatillit tunisassiorfeqartullu atuinikinnerulernissamut pisussaaffeqalissapput ajornanngippallu kviksølv taakkununngalu attaveqaasersuutit atorunnaavillugit kiisalu taamatut aatsitassarsiornermi tunisassiornermilu avatangiisinut aniatitsineq taamaativillugu. Annikillisaanissamut anguniagaqartumik nuna tamakkerlugu iliuusissatut pilersaarusiornissaq suliasat ilagaat. Tamanna aalajangersagaq Danmarkimut sunniuteqanngilaq.

Artikel 8 aamma 9: Avatangiisinut silaannarmullu aniatitsinerit

Immikkoortut pissarsiffissiani ilanngussaq D-mi pineqartut kviksølvimik taakkununngalu attaveqaasersuutaatigut silaannarmut aniatitsinerit killilersornissaat ajornanngippallu annikillisaanerit maani artikelimi allassimapput. Taakkununga assersuutaasinnaapput eqqagassanik ikuallaaviit aamarsuarnillu innaallagissiorfiit. Taassuma saniatigut isumaqatigiissuteqartut imermik atornikumik kviksølvimik akulimmik aniatitsisut, aniatitaminnik nakkutiginninnissamut suliniuteqassapput.

Artikel 10: Kviksølvimik allanik kviksølvinit eqqagassaannngitsunik avatangiisinut akornutaanngitsumik toqqortaateqarallartarneq

Maani artikelimi kviksølvimik toqqortaateqarnissamut tunngasut kiisalu kviksølvinit attaveqaasersuutinut aalajangersimasunut kviksølvinit eqqagassaannngitsunut tunngasut aalajangersarneqarput. Kviksølvimik toqqortaateqarallartarneq taakkuninngalu attaveqaasersuutit isumaqatigiissummi allassimasut naapertorlugit tulluarsaanikkut avatangiisinut akornutaannginnissaat isumaqatigiissuteqartut tamarmik qulakkiissavaat.

Artikel 11: Kviksølv eqqagassat

Artikel 11-imi aalajangersarneqarput, kviksølvinit eqqagassat avatangiisinut akornutaatinnagit Baselimi isumaqatigiissummi (Baselkonventionen) maleruagassat naapertorlugit suliarineqartassasut kiisalu isumaqatigiissuteqartut kingusinnerusukkut isumaqatigiissutigisaannut naapertuutissasut.

Artikel 12: Nunaminertat/sumiiffiit mingutsitat

Isumaqatigiissuteqartut nunaminertanik kviksølvimik mingutsinneqarsimasunik nassaarnissaannut suliarinninnissaannullu periutsinik tulluartunik qulakkeerinneqquneqassapput.

Artikel 13 og 14: Aningaasalersuineq annertusaanerlu

Artikel 13 aamma 14-imi aalajangersarneqarput, aningaasaliissutit GEF-imeersut (Global Environment Facility trust Fund) aamma SIP-meersut (Special International Programme to support capacity building) isumaqatigiissummi piumasaqaatinik naammassinninnissamut atugassanut aningaasalersuutissatut atorneqassasut. Isumaqatigiissuteqartut namminneq piumassusertik naapertorlugu SIP-mut aningaasanik tigoraaannangortitsisassapput. Taassuma saniatigut isumaqatigiissuteqartut kaammattorneqarput nunanut ineriartortunut naapertuuttumik alliartortitsissasut teknikikkullu ikiuuttassasut.

Artikel 15: Piumasaqaatinik naammassinneriaaseq

Isumaqatigiissummi piumasaqaatinut naammassinneriaatsimi ataatsimiititaliamik pilersitsisoqassaaq, taassumalu isumaqatigiissutip naammassineqarnissaanut malinneqarnissaanullu siuarsaassavaa. Taassuma saniatigut tamanna tunngavigalugu taakkununga tunngasunik isumaqatigiissuteqartut ataatsimeersuarneranni kaammattuuteqarsinnaapput. Ataatsimiititaliaq taamaallaat apeqqutit, nuna tamakkerlugu nalunaarusiat isumaqatigiissuteqartuneersut imaluunniit isumaqatigiissuteqartut ataatsimeersuarneranni kissaatigineqartut tunngavigalugit iliuuseqarsinnaavoq. Ataatsimiititaliaq isumaqatigiissuteqartut ataatsimeersuarneranni siullermi pilersinneqassaaq.

Artikel 16: Peqqissutsimut tungaasut

Isumaqatigiissuteqartut inuit kviksølvitalimmik avatangiiseqartut kviksølvimit illersorniarlugit nassaariniarlugit periutsit atorlugit peqqinnissaqarfiillu aqqutigalugit peqqissutsimut tunngasunik ilinniartitsinikkut pinaveersaartitsinikkullu siuarsaanissaannut nukittorsaanissaanullu kaammattorneqarput.

Artikel 17-21: Sammisat ilisimatitsinermut, paasissutissanut,

nalunaaruteqarnermut, nakkutilliinermut ilisimatusarnermullu tunngasut

Isumaqatigiissuteqartut sapinngisartik naapertorlugu kviksølvimut atatillugu peqqissutsimut avatangiisinullu sunniutit pillugit ilisimatitsisarneq, paasissutissat ilisimatusarnerlu aallutissagaat kaammattorneqarput.

Artikel 22: Isumaqatigiissutip sunniutaanik nalilersuineq

Isumaqatigiissutip atuutilererata kingorna ukiut arfinillit qaangiutsinnagit isumaqatigiissutit sunniutai nalilersorneqassapput, taassumalu kingorna akulikitsumik nalilersorneqartassalluni. Nalilersuinermi kviksølvip taassumunngalu attaveqaasersuutit avatangiisinniinneri ingerlaarnerilu pillugit kiisalu uumassusillit ingerlaarfiini uumasogatigiinnilu sunnertiasuni kviksølvip annertussusaa pissutaalu pillugit isumaqatigiissutip sunniutai isiginiarneqassapput.

Artikel 23-35: Isumaqatigiissut pillugu maleruagassat

Isumaqatigiissummi isumaqatigiissutit allat assigalugit isumaqatigiissuteqartut ataatsimeersuarnissaannut maleruagassaqaassaaq, qinersisoqartassaaq, isumaqatigiissut allanngortinneqarsinnaassaaq allallu.